

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 50 din. ali 200 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov više hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 50 par (2 K.) za večkrat popust od 5% do 35%.

Radić poskuša tudi v Prekmurji.

Minoli teden je prišlo veliko število Radić-ovoga lista „Slobodni dom“ z prvov številkov „Republike.“ „Republika“ je pa glasilo slovenskih republikancov, šteri so vkup stopili z hrvaškimi Radićevci, ar doma v Sloveniji nemrejo dobiti tiskarne.

Tak, Radić se je vrgeo tudi na Prekmurce, da bi tudi naše kmete i težake spravo v svoj „čovječanski“ tabor. I naednok pošlje skoro vsem našim kmetom svoj list, posebno pa na tri Bistrice. Iz toga se vidi, da očeta Radića zapuščajo seljačke ovčice, zato si pa indri mora naloviti poslušalcev i vučenikov, da se število odpadnikov pri prihodnjih volitvah ne bo tak jako poznalo.

Mi pa opozarjamo naše Prekmurce, naj se nigdar ne dajo napelati na te lanc, šteroga jim stavlja Radić, ar se bo vsakši hudo pokorio zato, če se zdaj da zapelati. Da je to istina, da se to za istino tak zgodi vsem tistim, šteri bi si naročili Radićov list i bi mogoče postali njegovi je dokaz, da se že zdaj kesajo tudi Medjimurci i drugi hrvaški seljaki, šteri so v svojoj zaslepljenosti oddali kruglice v Radićovo škrinjo. Ne dugo sam hodo po Medjimurji i vsekerom so se mi seljaki (kmeti) tožili, da so ne dobro včindli, da so volili Radićovo stranko. I zdaj je tudi teško, da bi Radić sploj kaj dobo v Medjimurji po tudi po Hrvaškem malo.

Za istino majo Medjimurci prav, če nati- rajo vsakšega Radićovoga človeka, to tudi morate včiniti Prekmurci. Te ljudje so toga vredni, posebno pa sam Radić, od šteroga sami hrvaški listi pišejo, da več ne vejo ka misli te človek, da ga nemrejo poznati, da ma kmične namene. Istina je, Radić je zakrivo dosta. On je, njegova stranka je dobila na Hrvaškem največ. Ali on pa sploh ne držao za vredno, da bi šo v Belgrad, da bi tam pomagao s svojimi pedesetimi poslanci našoj opoziciji, da bi prle prevrgli stolce demokratom i radikalom. Da ne bi dobili te nesrečna ustave, razne batinaške i divjaške obznane. Celó komunisti so šli, a on ne šo, ostao je doma i tak je škodo celoj našoj državi, najbolje pa Hrvaškoi i njenomi kmeti, to je hrvaškim seljakom. Istina je, da je pri nas ešče vseedno bouše kak na Hrvackom. O tom sam se sam uvero. Pri nas je ešče bouša uprava, da si je tudi ta pod vsó kritiko. I zakaj to? Tomi je tudi kriv Radić, da hujska svoje seljake proti vsemi, ka ne ž njim. Tak so tej zaslepleni ljudje vse vórvali i so nikaj ne gledali na postavu, oblast posebno pa naša znana vlada jih je pa zato tudi znala dobro stisnóti. Za to že zdaj jočejo hrvaški seljaki, da so ne bogali ljudi, šteri neumorno delajo v Belgradi za ljudske pravice i se potegujejo za sirmaškoga kmeta i delavca.

Radić je pa tudi v istini edna čudna prikazen na zemlji, on sam ne ve, ka pravzaprav šče. Edno pa itak zna dobro i to je tudi edinó ka je jasno pred njim i je njegov cio, to je gospod Stipica Radić bi rad meo čredo hrvaškij seljakov, šteroj bi bio on sam pastir in sicer neoviran pastir, delao bi ka bi sam šteo, vraćao i paseo te ovčice, kak bi njemi najbouše kazalo. Z ednov rečjov: Radić bi rad svojoj čovječansko seljačko republiko, šteroj bi on bio gospodar, povelnik, ali on bi rad prišeo na slavni stolec hrvaškij bamov. To je njegov cio, samo toga on ne pove svojim vórnim. Zdaj oblublja, a potem pa: „adio moji seljaki, jaz mam že svoj stolček.“

Zato če se ga Hrvaška ne reši, če bo ga nadale bogala, bo šla proti svojoj pógubi. Zato tudi vsi tisti, šteri ste dobili „Slobodni dom“, pošlite ga lepo nazaj. Edina stranka za kmeta i delavca je naša ljudska stranka. Nigdar se ne dajte zapelati z praznimi rečmi očó Radića, ar bodete sledkar žalivali za to.

Sokoli v pravo svetlosti.

Sokoli so s svojim vsesokolskim izletom v Ljubljani pokazali, ka da so. Njiv izlet se je vršio ravno te v Ljubljani, kda smo mi bili na izletu v Brni. Njiv izlet je pa oddatež ne bio tak veličasten, kak naš orlovski. Čeravno jim je dala naša vlada 2 miljoni koron i jim je šla na roko v vsej ozirij, čeravno so bili tudi gospodje ministri iz Belgrada v sokolskij krojij (uniforma), kakti g. Pucelj, Pribečević itd., vendar je vse to le malo izdalo. Vidilo se je, da je vse bilo kupleno i prisiljeno, da je le malo število bilo navdušeni sokoličev. Zabadav so se postavili na telovadišči z vojaki „sokoli,“ tej so morali iti, ker je tak bilo ukazano.

Da pa vlada malo itak več pokaže, ka so sokoli, kakše prirčne vezi vežejo njo z njenimi sokoli. Naš krao, šteri mora imeti enako na srci tak ednoga, kak drugoga državljana, je dao na sokole manifest, v šterom je navdušeje za sokolske ideje i pravi, da so oni bodočnost naše države. Na dvomimo pa, da je to delo naše sokolske vlade.

S tem je pa samo pokazano, kakša enakopravnost vlada v našoj državi. S tem je pokazano, da so tisti več, imajo neke privilegije, več pravic, šteri z vladov trobijo v eden rogo. Vlada je s tem korakom spravila krono i našo vladarsko hižo v skrajno pristranost. Toda to je za nas jako dobro i za vse naše ljudstvo, štero ne čiti z našov vladov i zato bo se to tudi maščevalo.

Zakaj je ravno naš krao dao sokolom manifest, saj je to ravno tak privatna i nepolitična organizacija, kak druge telovadne organizacije. Zakaj ne so dobili od strani pohvale naši Orli, šteri so zmagali na mednarodni tekmi v Strasbourg i tak s celim svetom spoznali i povzdignoli slovansko ime, šteri so zopet v Brni bili prvi i pa pokazali kak lepo napredujejo v telovadbi. Ne pišemo toga zato, ka bi to želeli eli bili nevoščeni zato, nego zakaj ravno edni. Zakaj tej, nam je pa jasno. Tej morajo podpirati vlado, da se duže zdrži na vrhi, da si duže lahko punijo žepe g. ministri, da se duže guli siromaško delavno ljudstvo. To so bojevniki proti Cerkvi, štero bi belgrajska gospodaze davno spravila iz sveta. Samo li tak naprej dokeč bo kaj moči! Nas to samo jako veseli. Sokoli dobijo vse mogoče podpore, razne manifeste od strani krone, Orli se pa zatiravlejo i vendar se naše vrste množijo i naše delo si jajno napreduje. Nevemo, ka bi pravo šteri naš minister, če bi vido ogromno množico manifestirajočega katoliškoga ljudstva i njegovo navdušenje, za gotovo bi se pitao, zakaj je kaj takšega ne mogoče pri nas (pri sokolih). Zato si pa naj zapomnijo vsi, šteri so tu prste meli poleg, da naše ljudstvo na jako lepi način grozno obračuna z njegovimi zatiralci. Živela enakopravnost!

Uradna naznanila.

Živinska senja (senja za govensko marho, konje i svinje), štere so za voljo vraničnoga prisada prepovedana bila, so zopet dovoljena. Živinska senja v D. Lendavi so teda zopet dovoljena. — Zapora za promet z govejo živino i konji pa ostane še nadalje v veljavi v občinah Trimlini i Čentiba. (Okr. glav. štev. 191./1922.)

Prepovid razširjavanja vogrski kalendara v našoj državi. G. minister za notranje zadeve je z odlokom z dne 5. aug. 1922. štev. 12017. zabrano vsako prevažanje i širjenje vogrski kalendarov za leto 1923. zato, da vsebujejo iredentične slike i članke. Ki prinese z vogrskoga kalendar i ga pri njem najdejo bo ostro kaštigan. (Okr. glav. štev. 1550/1922.)

Dopis iz Čentibe.

Prebivalstvo te male občine je cilo ogorčeno za voljo nesmilena postopanja živinozdravnika, Antona Soka v D. Lendavi. Kaj pa je včino te prosluli „slabostojnež“? Ne več pa ne menje, kak to, ka je odredo na to sirmaško občino živinski zapor. Ljudje te nesrečne občine ne smejo na senje gnati, ne prodati doma, ne teleta ne praseta ne nikše živine. Ljudstvo je za toga voljo v skradnoj bedi i nevoli. Vnogi med njimi nemajo krme, a marhe pa odati ne smejo, toda more poginoti od glada. Pitamo okrajnoga glavarja g. Dr. Lipovšeka, ali oni smatrajo to postopanje g. živinozdravnika z enov občinov za pravilno ali ne? Ali je to v korist državi ali ljudstvu? Ljudstvu? Ljudstvo se pritožuje i joče od nevole. Dne 28. aug. je bilo senje v D. Lendavi. Vse občine okoli Lendave so slobodno gnale svojo živino na senje, samo ravno občina Čentiba ne smela. Pa kak bi potrebno bilo to nešterum. Poglejmo si samo kak stoji cela stvar. En lepi den se g. živinozdravnik prikazal v občinskem uradi pri župani Mlinariči v Čentibi. Šteo je vcepjavati marho proti nekšoj kugi, od štere pa naša občina ne vej nič, ar je ne bilo niti enoga slučaja kuge pri nas. Zvun toga pa nema občina niti občinskoga pašnika, kama bi živina hodila na pašo. Toda vsaki kmet krmi svojo živino doma. Na podlagi tej destev je ljudstvo ne dalo svoje marhe vcepjavati proti kugi, štero je niti ne melo nikšega smisla, da kak je rečno, ne bilo v občini — hvala Bogi — nikše živinske kuge. Šlo se samo za mali „kšeft“, kajti 10 dinarov od vsakoga maršeta, štero prosi živinozdravnik od kmeta, bi prineslo g. Anton Soki par tisočakov v žep. Zato sta z županom Mlinaričem sporazumno odredila najostrejši živinski zapor na občino. Živina v Čentibo ne notri i ne ven! Či bi samo pesji zapor odredila, kaj bi nas to brigalo, ali zdaj so pa vnogi v nevoli s svojov živinov, krme je pomali, živine prodati nesmejo, kaj te najvčinijo? Zobston jo naj ta dajo? Komi je to v hasek? Sosedne vesnice, kje je zaistino bila kuga, kakti Peteševci, Trimlini i sama D. Lendava, so proste od toga zapora, samo Čentiba, gde ne bilo i nega živinske kuge, se naj tak nesmileno kaštiga?

Prosimo toda g. okr. glavarja Dr. Lipovšeka poznaveši njihovo dobro srce in zanimanje za dobrobit ljudstva, naj nam pomagajo proti proslulomi živinozdravniku, da se te zapor, šteri je popolnoma nepotreben, ar v našoj občini nega nikše živinske kuge, takoj odpravi. Z županom pa bomo obračunali sami pri prihodnji občinskih volitvah. Samostojni živinozdravnik Anton Sok pa — kak čujemo — šče biti narodni poslanec, ali či to ne, končibar gerent ali odbornik v D. Lendavi. To pa bo te, da de vido svoj — hrbet.

Glas.

Slovenska Krajina.

Poroka. V soboto dne 26. augusta t. l. se je poročó v Radenci gospod Jožef Schauta, gozdarski referent pri okrožnom agrarnom uradi v M. Soboti, z gospodičnov Elzov Farkaš iz M. Sobote. Mladomi pari obilo sreče!

Prekmurska železnica se začne že skoro graditi. 29. augusta se je vršila v Ljubljani seja komisije za trasiranje železnice Murska Sobota—Ljutomer—Ormož. Na seji so bile zastopane vse v poštev prihajajoče oblasti: južna železnica, trgovska i obrtna zbornica. Komisija je ugotovila, da so glavne postaje (állomaši) že določene i si več nemorejo spremeniti. Te so: M. Sobota, Ljutomer, Ormož. Te točke se več ne morejo spremeniti. Med temi glavnimi točkami se železnica (trasa) na toliko lahko spremeni, na keliko do to lokalni interesi zahtevali. Tak na priliko je komisija predlagala minister-

stvi saobračaja, da se trasa iz M. Sobote malo približa k Beltincem, po tem se obrne proti Lukavcom i tak pride na ljutomerski kolodvor. Od Ljutomera do Ormoža ostane trasa nespremenjena. Nameravanje, da se zozidata v Ormoži i Ljutomeri noviva državna kolodvora se opusti, liki se stariva bočeta primerno razširila. Kredit za železnico 90 milijon din. je od ministrskega sveta odobren.

Glasom današnjega uradnega naznanila okr. glavarstva v M. Soboti, je zapora za promet z živinôv še veljavi za občini Centiba i Trimlini. Ne moremo razmeti, zakaj so te teške represalije samo ravnoč za tivi dve občini, za Trimlin bi še razumeli, ar se je tam pojavila najprej vranična prisada (lépfene), štere pa že tudi ne, ali v občini Centibi je ne bilo toga betega i ga tudi nega. Či je v D. Lendavi dovoljen promet, kje so bili tudi slučaji živinske bolezni, zakaj te ne bi blo v Centibi. Saj se s tem itak ne bo razširjavala kûga, če se živina prodá mesarom za klanje. Bolje bi bilo, či bi se prepovedalo živino na pašo goniti, cilo na občinske pašnike, kje živina vkûper pride, tam se že zna razširjati nadalje kûga, ali či se mesarom prodá, mislimo, da v tòm ne nevarnosti. Občina Centiba pa itak nema občinski pašnikov i živina ne hodi na pašo. Zakaj teda ta prepoved? Mislimo, da pravi vzrok tiči indrl. Naš današnji dopis iz Centibe malo notriposveti v to zadevo. Prosimo okrajno glavarstvo, naj stvar preišče še enkrat i nam da pojasnila, ar ne moremo trpeti, da bi se prebivalstvo ene občine na tak način šikaniralo. Ljudstvo je preveč v nevoli.

Država.

Dobro se služi na ministrskom stoci. Naši ministri so vsi že večkratni milijonari seveda so si te krajcare spravili v Belgradi na ministrskij stocaj. I to so pare ubogoga, siromaškoga ljudstvo. Zdaj pa čujemo, da je g. minister Pucelj — iz vrst slabostojnih — postao grof, samo brez toga imena, no pa to si on že spravi tudi. K u p o je namreč ogromno posestvo, več jezer oralov z gospočkim gradom v Slavoniji. No tem pa resan pela sreča v Jugoslaviji, samo siromaški rudarji, šteri so prisiljeni bili iti za sramotno nizke cene nazaj na delo pa drugače pravijo, ar se njim ne godi tak izvrstno. To je prava demokracija.

ZDRAVJE

kože, obraza, vratu, rok, tako kačor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najboljše blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 Kron.

„ELZA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, sončne pege, zajedance, nabore, i t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kron.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivost i t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kron.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi. RAZNO: Lilijno mleko 24 Kr.; Brkomaz 10 Kr.; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v veliki originalnih škatuljah 40 Kr.; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 40 Kr.; puder za gospe v vrečkah 8 Kr.; zobni prašek v škatljah 12 Kr.; v vrečkah 8 Kr.; Sachet dišava za perilo 12 Kr. Schampoon za lasi 8 Kr.; rumenilo 12 listkov 48 Kr.; najfinejši parfem po 48 in 60 Kr.; Močna voda za lase 80 Kr. Za te razne predmete se zamot in poštnina poseba računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar STUBICA donja 40-37. centrala št. 146. Hrovaško.

Pokrajinska obrtna razstava v Maribori (od 8. do 17. sept.) Legitimacije za polovično vožnjo na vseh progah naše države so gotove i se razposlale z znaki vred na vse kraje. Cena legitimacij z znakom je 5. din. Dobijo se po vseh vekših trgovinah ali v pisarni razstavnoga odbora na razstavnih prostorih.

Svet.

V Müncheni se je slednje dni augusta meseca vršo veliki katoliški shod. Zborovale so razne katoliške organizacije. Najimpozantnejše zborovanje je bilo šolske organizacije. Nemška ustava šče vpelati notri poleg verski šol še tudi nekā „enotno“ šolo, v šteroj se deca ne bi učila veronavuka. Nemško ljudstvo se vzdignolo proti toj nameri kak en človek, da se liberalcom nindri ne posrečilo dosegnoti svojega brezverskoga cila. Na tom zborovanji je predavao šolski svetnik Lang. Interesantna so njegova izvajanja. Zahetvo je versko šolo. Šola je ne lastnina učitelov, nego ljudstva. Stariši so odgovorni za vzgojo svoje dece, zato pa majo pravico i dužnost zahtevati takšo šolo, v šteroj se bo skrbelo tudi za večnost dece. Učitelj je ne absoluten gospod šole, nego služabnik ljudstva, šteri mora v takšem dñhi učiti deco, kakšega stariše želejo. Dobro bo to zapomniti našim našim demokratskim učiteljom tudi, da ne do mislili, da oni lahko delajo v naših šolah to, ka ščejo.

Domača i svetovna politika.

Kralj Aleksander i kraljica Marija sta zapustila Marijine Lazne i sta odpotivala v Pariz, kje ostaneta kakš 10 ali 15 din. — Prince Jurij bi po sklepi vlade mogao biti internirani v Niši. Kraljevič se pa toj internaciji ne podvrgeo, zato zdaj čaka vlada odgovor kralja Aleksandra, kaj da naj učinijo z princem Jurijom. Odgovor še nikši ne prišeo. — Poslanca Jugoslovanskoga kluba Skoberne in Kranjc sta preminoli tjezen posređovala pri ministri za zgradbe za od službe odstavljene slov. cestare. Minister je obľubo, pa bodo vsi nazaj sprejeti v službo. — V Maloj Aziji je še itak boj med Grki i Türki. Grki so bili biti i morejo sprazniti Malo Azijo.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistega osvježujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštnino za vsakoga: 3 dvojnate ali 1 špeciálna steklenica . 72 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice . . . 300 K
24 „ „ 8 „ „ . . . 560 K
36 „ „ 12 „ „ . . . 800 K

POŠTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obľiz za kurja očesa 8 Kr. in Kr. 12; Elsa mentolni klinčič 16 Kr.; Elsa posipalni prašek 12 Kr.; Pravo Elsa ribje olje 80 Kr.; Elsa voda za usta 48 Kr.; Elsa kolonska voda 60 Kr.; Elsa šumskimiris 60 Kr.; Glycerin 16 in 60 Kr.; Lysol, Lysoform 48 Kr.; Kineski čaj 4 Kr.; Elsa mrčešni prašek 16 Kr.; Štrup za podgane in miši po 16 i 20 Kr.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA 40-32. donja Hrovaško. Centrala št. 146.

JOSIP SCHAUTA
ELZA SCHAUTA rojena FARKAS

POROČENA

M. SOBOTA, DNE 26. AVGUSTA 1922.
RADENCI,

BREZ POSEBNOGA OBVESTILA.

SCHAUTA JÓZSEF és FARKAS ELZA

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

M. SOBOTA, 1922. AUGUSZTUS HÓ 26.
RADENCI,

MINDEN KÜLÖN ÉRTESÍTÉS HELYETT.

Prvovrstni

Garantirani

Portlandcement

po jako ugodni ceni ima

Jožef Toplak

trgovec železnine
v Dolnji-Lendavi

(bivša trgovina Marton Kalmana)
tudi mam vekšo število strojev za slamo
rezati (sečkaric).

Učenec ali učenka

iz boljše hiše se sprejme na hrano in
stanovanje

Vpraša se v M. Soboti, Aleksandrova c. št. 201

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne
pridelke kupuje in prodaja

Andrej Oset Maribor,

Aleksandrova cesta 57.

Telefon šte. 88.

Našli bodete za lastno uporabo in
DARILA predmete valatu,
srebru, nakite, ure, verižice, prstane, uhane, narokvice in
kratne spominske obeske, ter od raznih potrebščin

kaj iščete

pri znani firmi SUTTNER po najnižjih dnevnih cenah v najlepšem modernom izdelku. Žilice, nože in vilice, škarje, žepne nože, doze za cigarete in duhan, strojeve za brijanje, nažigalce i. t. d.

vsebuje sjajni katalog s slikami od
Tvorniške tvrtke H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 945.

20-19

Dr. FERDO ČERNE

fiškališ v Murski Soboti

je PRESELIL svojo KANCZALAJO iz
Brumenove hiše V HIŠO POKOJNOGA

fiškališa PALIJA HORVATA.

Podpirajte „Novine!“

Delniška glavica
K 30.000.000

SLOVENSKA BANKA

Ček, račun Ljubljana
št. 12620.

Centrala v Ljubljani

podružnica Dolnja-Lendava, Glavna ulica št. 80.

Küpüje i odava peneze i blago — dolare najboše
plača. —

Da intereš od vlog na hranilne knjižice i na tekoči
račun po najvišioj obrestni meri. Da vsake vrste porgo.